

чалото на миналия век. Тезата за социалната детерминираност на явленията и събитията и възможността за реалната познаваемост на битието в неговата исторически мотивирана подвижност и динамичност се превръща в обект на драматургичен анализ. Сюжетната формула на този тип конфликтност има ценностно-познавателен характер и сигнализира за вечния интелектуален и нравствен стремеж на човека към самопознание и самоидентификация в едно общество, подчинено на исторически хаос и ентропия. С този тип конфликтност се свързват принципите на *концентрично разрастването* се драматическа ситуация, с пренасяне на събитията от външно-комуникативното към вътрешно-рефлексивното пространство на действияния модел.

Тогаващата и сегашна критическа рецепция диспозира драматическия конфликт в Яворовите пиеси в каноните на модерната пиеса и го чете като социален и интимен *[социална-, интимно-лирична трагедия - това е най-често жанровото номиниране на първата пиеса; експериментална, нравствено-философска пиеса - е етикетът на втората]*². Това са двата основни сегмента на конфликта, съответстващи на социалната положеност на героя и неговия мироглед, емоции и психика. Линейните прояви на конфликтността отразяват движението от профанно към сакрално, от социално-политическия свят към вътрешното психологическо пространство на персонажа, от територията на социалните случвания към ядрото на персоналните изяви. Яворовите протагонисти и в двете пиеси изживяват своята конфликтна положеност в зоната на социалното и интимното си битие. Някои от тях по силата на своя социален опит и рационален рефлекс се опитват да разрешат външната конфликтност, да я елиминират като пречка в реализацията на съкровени цели и желания *[това е характерен почерк за Сава Попович и неговата толстоистка всеопрощаваща философия]*. В крайна сметка в тъканта на драматическата конфликтност могат да се реконструират множество социално-исторически и културно-събитийни редове, които се свързват с различните психоло-

2. Различни мнения и аргументи за жанровата определеност на пиесите, могат да се открият в статиите на: Тенев, Л. *Драмите на Яворов. - Разкъсани мрежи*, С., 1984, 80-120 ; Русев, П. *Социалистическите моменти и тенденции в драмите на Пейо Яворов. - Раздвоеният и единният*, С., 1980, 70-90